

Bestuursopdracht herijking regionale governance jeugdzorg Zuid-Holland-Zuid

Definitief, vast te stellen door AB

Inleiding

De tien gemeenten in de regio Zuid-Holland-Zuid (ZHZ) werken samen aan de uitvoering van de taken die de Jeugdwet bij gemeenten belegt. De uitgangspunten voor deze samenwerking zijn benoemd in enkele regionale notities, met name:

- Het Beleidsrijk Transitie Arrangement (BRTA, 2014)
- Inrichtingsplan Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland-Zuid (2014)
- Sturingsnotitie Jeugdhulp ZHZ (2014)
- De Regionale Formule 2.0 (2018)

Twee regionaal werkende organisaties spelen op basis van deze notities een rol bij de uitvoering van de gemeentelijke taken: de serviceorganisatie Jeugd (SOJ, onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd) en de stichting Jeugdteams ZHZ (SJT). Hun taken zijn opgenomen in de bijlage bij deze bestuursopdracht. Het contract met de stichting Jeugdteams loopt per eind 2020 af; dit vraagt nog voor de zomer om een besluit over het continueren van de relatie en eventuele wijzigingen daarbinnen. Voor de samenwerking tussen gemeenten in de Serviceorganisatie Jeugd maakt een aantal beleidsmatige keuzes in de financiering en sturing van de jeugdzorg een herijking op korte termijn gewenst. Zijdelijks speelt ook het gesprek over de toekomstige invulling van de Drechtsteden-samenwerking (waarin 7 van de 10 ZHZ gemeenten deelnemen) een rol.

Vraagstelling

De afgelopen jaren hebben de ontwikkelingen in de regio niet stil gestaan. Op basis van ervaringen tot nu toe is een beweging ingezet, gericht op het vergroten van de lokale regie op de jeugdketen. Deze beweging is vastgelegd in bestuursbesluiten rond de notitie 'Grip op jeugdhulp' (2019). In het eerste kwartaal van 2020 wordt als gevolg hiervan besluitvorming verwacht over geleidelijke afschaffing van de financiële solidariteit tussen de gemeenten en over het per gemeente instellen van budgetplafonds (indien gewenst door gemeenten).

Bovendien speelt ook landelijk de vraag naar ordening van taken tussen gemeentelijk en (boven)regionaal niveau, zo blijkt uit de Kamerbrief over dit onderwerp van de ministers De Jonge en Dekker (najaar 2019).

Bovenstaande roept de vraag op of de bestaande inrichting van de regionale samenwerking nog past. Zowel in het AB van de SOJ/DG&J als in de Raad van Publiek Belang van de SJT is deze vraag geformuleerd. Daarom wordt – mede in het licht van het in 2021 aflopende regionale contract met de SJT – de volgende bestuursopdracht geformuleerd. Doel van de opdracht is het optimaliseren van de governance om de lokale invloed beter te waarborgen en op een goede manier te laten aansluiten bij de noodzakelijke regionale sturing/afstemming/verrekening.

Opdracht

Kom in overleg met vertegenwoordigers van de tien gemeenten, de SOJ, de SJT en de inkooporganisaties in de regio tot voorstellen voor een herijkte regionale governance, waaronder in ieder geval begrepen:

- De gewenste taak- en rolverdeling tussen gemeenten, SOJ, SJT en aanbieders

- Aansturing en opdrachtgeverschap (in het bijzonder de sturing tussen gemeenten en SJT)
- Verhouding lokaal maatwerk – regionale afspraken
- Invulling eigenaarschap en partnerschap
- Wijze van financiële verrekening
- Invulling van benodigde randvoorwaarden , waaronder benodigde formatie
- Afstemming met andere aspecten van het sociaal domein (waaronder WMO, jeugdgezondheidszorg, kinderopvang) en aanpalende domeinen zoals de zorgverzekeringswet en de wet langdurige zorg.

De uitkomsten van de bestuursopdracht moeten met ingang van 2021 geïmplementeerd kunnen worden. Dit vraagt om extra aandacht voor behoorlijk bestuur, in het bijzonder richting SJT. Bewaak dat in maart de stappen gezet worden die hiervoor nodig zijn en geef in dit kader aan of een splitsing in besluitvorming over de toekomst van de SJT en die van de SOJ mogelijk en wenselijk is.

Schets een helder proces voor de aanpak van de bovenstaande vragen. Waarborg in het proces dat deze voorstellen op een zo groot mogelijk draagvlak kunnen rekenen, zowel bij algemeen bestuur, gemeentebesturen als gemeenteraden. Betrek bij de voorstellen ook de termijn waarbinnen naar het gewenste eindbeeld kan worden toegewerkt en welke concrete (besluitvormings)stappen daarvoor nodig zijn.

Uitgangspunten

Bij de opdracht gelden de volgende bestuurlijke uitgangspunten:

- Aansluiting bij het wettelijke kader voor het takenpakket voor de jeugdhulpregio;
- Administratieve lasten blijven maximaal op hetzelfde niveau;
- Governance draagt bij aan de versnelling van de transformatie, inzicht in/grip op stijgende kosten en stijgende vraag.

Randvoorwaarden

De gezamenlijke gemeenten zijn opdrachtgever voor de herijking. Namens de gemeenten fungeert een bestuurlijke commissie, bestaande uit de portefeuillehouders van Alblasterdam, Molenlanden, Zwijndrecht en Dordrecht als begeleidingscommissie.

Voor de uitvoering van de opdracht wordt een deskundige externe partij geselecteerd. Hiervoor wordt een budget gereserveerd van € 25.000.

De opdracht moet uiterlijk begin juni leiden tot besluitrijpe voorstellen over de strategische keuzes op de genoemde onderwerpen. Uitwerking kan daarna plaatsvinden en valt buiten de scope van deze opdracht.

Bijlage: Taken SOJ en SJT

De taken van de Serviceorganisatie Jeugd zijn:

- Inkoopmanagement:
 - In mandaat van gemeenten koopt de SOJ de toegang in bij SJT (regionaal contract)
 - In delegatie van gemeenten koopt de SOJ in bij de regionale zorgmarkt, Veilig Thuis en de gecertificeerde instellingen (JB/JR)
- Contractmanagement: stuurt en houdt toezicht op prijs en prestaties en monitort dit voor gemeenten.
- Budgetbeheersing en risicomanagement: in mandaat afgeven van beschikkingen voor individuele voorzieningen en PGB's, doen van betalingen en afhandelen klachten, bezwaar en beroep.
- Monitoring en informatievoorziening: organiseren van de informatievoorziening en de inrichting en bewaking van de informatiehuishouding.
- Accountmanagement en beleid: adviseert, monitort en verantwoordt richting gemeenten. Draagt bij aan soepele samenwerking tussen gemeente, SOJ en SJT. Verantwoordelijk voor het organiseren van de beleidsfunctie en de inhoud van beleid rond gedelegeerde taken.

De taken van de stichting Jeugdteams ZHZ zijn:

- De teams staan centraal tussen de lokale basisvoorzieningen en de regionale zorgmarkt
- Het jeugdteam biedt (direct beschikbare) basiszorg die voortkomt uit de geestelijke gezondheidszorg, de zorg voor (licht) verstandelijk beperkten, de jeugdzorg of een combinatie daarvan.
- Indien nodig kan het jeugdteam er specialistische ondersteuning bij halen.
- Het jeugdteam werkt actiegericht, organiseert de ondersteuning zoveel mogelijk in de directe leefomgeving van het gezin en zoekt steeds naar versterking van de eigen kracht van de jeugdige en het gezin.
- Wanneer nodig, ondersteunt het jeugdteam het gezin bij het nemen van de regie op de hulp en ondersteuning.
- Het gezin bepaalt samen met het jeugdteam welke zorg het best passend is, waarbij het uitgangspunt is zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig.